

סוג הבחינה : בגרות
מועד הבחינה : קיץ תשפ"ד, 2024
מספר השאלון : 003372

מדינת ישראל
משרד החינוך

בס"ך

תנ"ך לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שעתיים ורבע.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) - $(8X4)$ 32 נקודות
פרק שני — עיון ובקיאות בחומש ויקרא - $(9X2) + (1X20)$ 38 נקודות
פרק שלישי — בקיאות בספרים שופטים, שמואל א, שמואל ב $(5X6)$ 30 נקודות
סך הכול — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש : תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות : בפרק שלישי יש לענות על פי אחד הפרשנים : רש"י או מצודת דוד.

כתבו במחברת הבחינה בלבד, רשמו "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

בהצלחה!

/המשך בעמוד הבא/

השאלות

בהצלחה!

פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים) (32 נקודות)

ענו על ארבע מן השאלות 1-6 (לכל שאלה – 8 נקודות)

1. בראשית, כ"ב, א'-ח'

- א. "והאלוקים נסה את אברהם" (פסוק א).
על פי רמב"ן, הסבירו מהי מטרת הניסיון שניסה ה' את אברהם. (3 נקודות)
- ב. "ביום השלישי" (פסוק ד').
על פי רש"י, הסבירו מדוע הראה ה' לאברהם את ההר רק ביום השלישי. (2 נקודות)
- ג. "אלוקים יראה לו השה לעולה בניי" (פסוק ח').
על פי רש"י, הסבירו את תשובת אברהם ליצחק, ואת הקשר שלה לסוף הפסוק. (3 נקודות)

2. בראשית, כ"ג, ד'-י"ח

- א. "גר ותושב אנכי עמכם" (פסוק ד').
הסבירו את המילים המודגשות בקו, על פי הפשט ועל פי הדרש של רש"י. (3 נקודות)
- ב. בפרשנותו לפסוק י' ולפסוק ט"ז, רש"י מתייחס לשתי מילים הכתובות בכתב חסר.
צינו את המילים האלה, וכתבו מה רש"י לומד מן הכתיב החסר שבו נכתבה כל אחת מהן? (2 נקודות)
- ג. (1) "לכל באי שער עירי" (פסוק י').
על פי רש"י, מהי המטרה שלשמה התכנסו הבאים?
(2) "בכל באי שער עירי" (פסוק י"ח).
על פי רש"י, מה באות מילים אלה להדגיש?
(3 נקודות)

3. בראשית, כ"ז, י"ח-ל"ג

- א. "אנכי עשו בדרך" (פסוק י"ט)
על פי רש"י, הסבירו את כוונת יעקב בדברים אלה. (2 נקודות)
- ב. "וירח את ריח בגדיו ויברכהו" (פסוק כ"ז).
הסבירו את שאלתו של רש"י על מילים אלה, ואת תשובתו עליה. (3 נקודות)
- ג. עיינו בפסוק ל"ג.
על פי רש"י ועל פי רמב"ן, הסבירו את דברי יצחק "גם ברוך יהיה". (3 נקודות)

4. בראשית, מ"ט, ט'-כ"ב

- א. "גור אריה יהודה" (פסוק ט').
על פי רש"י, על מי התנבא יעקב במילים "גור אריה", ומה הייתה הנבואה? (3 נקודות)
- ב. "דן ידן עמו... לישועתך קויתי ה' " (פסוקים ט"ז-י"ח)
מהו הקשר בין פסוק י"ח ובין הנבואה על דן? הסבירו על פי רש"י. (2 נקודות)
- ג. "עלי שור" (פסוק כ"ב)
על פי המדרש המובא בפירוש רש"י, מהו המעשה שעשה יוסף שבזכותו זכה לברכה "בן פרת...?"
(3 נקודות)

5. בראשית, נ', א'-י"ד

א. עיינו בפסוק ו'.

על פי רש"י, הסבירו מדוע הזכיר פרעה את השבועה של יוסף לקבור את יעקב בארץ כנען. (2 נקודות)

ב. עיינו בפסוקים ז'-ח' ובפסוק י"ד.

על פי רש"י, מהו ההבדל בין הכתוב בפסוק י"ד ובין הכתוב בפסוקים ז'-ח, ומהי הסיבה להבדל זה?
(3 נקודות)

ג. "גֵרֶן הַאֲטֹד" (פסוק י')

הסבירו מהו "גֵרֶן הַאֲטֹד" על פי שני הפירושים של רש"י. (3 נקודות)

6. דברים, ל"ד, א'-ה'

א. "ויראהו ה'... ואת כל נפתלי ואת ארץ אפרים ומנשה" (פסוקים א'-ב')

כתבו מי הם המנהיגים שהראה ה' למשה בשניים מן המראות המודגשים בקו, ומה הם המאורעות שהראה לו בהם.

הסבירו על פי רש"י. (3 נקודות)

ב. "לאמר לזרעך אתננה הראיתיך..." (פסוק ד')

1. על פי רש"י, מה נצטווה משה לומר, ולמי נצטווה לומר זאת?

2. על פי רש"י, מהו הקשר בין דברים אלה ובין המשך הפסוק "ושמה לא תעבר"?
(3 נקודות)

ג. "וימת שם משה" (פסוק ה')

מה מקשה רש"י על דברים אלה, ומה הם שני ההסברים שרש"י מביא? (2 נקודות)

פרק שני – עיון ובקיאות בחומש ויקרא (38 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 7-9 (לכל שאלה – 9 נקודות), ועל שאלה 10 (20 נקודות).

7. ויקרא י"ז, א'-ג.

א. עיינו בפסוקים ב'-ג'.

על פי הרמב"ן לפסוק ב, מהן שתי האזהרות שה' מזהיר את בני ישראל בפסוקים אלה? (3 נקודות)

ב. "דם יחשב לאיש ההוא דם שפך" (פסוק ד')

על פי רש"י, הסבירו את משמעות המילים "דם יחשב לאיש ההוא" וכתבו מה מוסיפות המילים "דם שפך"
(3 נקודות)

ג. על פי פרוש רש"י הסבירו שני ביטויים בפסוקים ז'-י' המלמדים על חומרת האיסורים בפסוקים אלה. (3 נקודות)

8. ויקרא, י"ט, א'-ד'

א. "דבר אל כל עדת בני ישראל" (פסוק ב').

על פי רש"י, מה לומדים מן התוספת "כל עדת", ומה מיוחד בפרשה זו? (3 נקודות)

ב. "איש אמו ואביו תיראו" (פסוק ג').

מהו הקושי בפסוק זה, וכיצד רש"י מיישב אותו על פי הפשט ועל פי הדרש? (3 נקודות)

- ג. "לא יהיה לך" (שמות כ', ג').
"לא תעשו לכם" (ויקרא, י"ט, ד').
על פי רש"י, מה לומדים מכל אחד מן הציווים? (3 נקודות)

9. ויקרא, כג, כ"ז-ל"ט

- א. "מקרא קדש" (פסוק כ"ז)
"מקרא קדש" (פסוק ל"ה)
על פי רש"י לפסוק ל"ה, כיצד מקדשים את יום הכיפורים, ומה מוסיפים על כך במועדים אחרים?
(3 נקודות)
ב. "עצרת הוא" (פסוק ל"ו)
הסבירו את המשל שרש"י מביא, ואת המטרה של "עצרת" על פי הנמשל. (3 נקודות)

- ג. "אך בחמישה עשר יום" (פסוק ל"ט).
על פי ספורנו, מה המילה "אך" מלמדת? ציינו שלשה עניינים. (3 נקודות)

ענו על שאלה 10 (שאלת חובה)

10. לפניכם שישה סעיפים (א-ו), ובהם קטעי פסוקים.
בחרו בארבעה סעיפים, העתיקו למחברת את האות המציינת את הסעיף שבחרתם, וכתבו ליד כל אות מהו ההקשר שבו נאמרו הדברים, ומהו הפשט על פי רש"י (פירוש אחד).
(לכל סעיף – 5 נקודות; סך הכל – 20 נקודות).

- א. "מנחת ביכורים לה"
ב. "ויצאו ויברכו את העם"
ג. אבני צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם"
ד. "וענף עץ עבת"
ה. "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה"
ו. "והשיג לכם דיש את בציר"

פרק שלישי (30 נקודות)
בקיאות בספרים שופטים, שמואל א, שמואל ב

ענו על חמש מן השאלות 11-20 (לכל שאלה – 6 נקודות).

שימו לב: על כל שאלה שבחרתם, ענו על פי אחד הפרשנים: רש"י אן מצודת דוד.

11. שופטים ד'

עיין בפסוקים ד'-ה'.
הסבירו שני פרטים שאפשר ללמוד מפסוקים אלה על דבורה הנביאה.

12. שופטים ז'

"והנה איש מספר לרעהו חלום" (פסוק י"ג)
כתבו מה ראה האיש בחלום וכתוב למה מרמז החלום.

13. שופטים ט"ו

הסבירו מדוע המקומות "רמת לחי" ו"עין הקורא" (פסוקים י"ז, י"ט) נקראו כך.

14. שופטים י"ז-י"ח

מהי התקופה שבה חי מיכה?
מהי הראיה מן הכתוב שזו אכן התקופה שמיכה חי בה?
ציינו אחד מן החטאים המוזכרים בפרק.

15. שמואל א', ב-ג

"ולא כהה בס" (ג, י"ג)
הסבירו את משמעות הביטוי וכתבו כיצד הוא מתיישב עם הנאמר בפרק יב, כ"ג-כ"ד.

16. שמואל א, ח'

הסבירו מדוע הייתה רעה הבקשה של זקני ישראל בעיני שמואל?

17. שמואל א, י', א'-ט'

מה הייתה מטרת האותות שנתן שמואל לשאול?
בחרו באחד מן האותות, והסבירו את ציון המקום שמציין שמואל.

18. שמואל ב, ה', ו'

הסבירו מי הם "העוורים והפסחים" ומה הם מסמלים.

19. שמואל ב, ו', ז'

מדוע חרה אף ה'? הסבירו "על השל".

20. שמואל ב, י"ט-כג'

הסבירו מדוע חשב שמעי שדוד ירצה להרוג אותו, ומדוע לא הרג אותו דוד.

בהצלחה!